

Spremljanje podatkov o prodaji in porabi protimikrobnih zdravil (AM) za zdravljenje živali

dr. Anton SVETLIN - UVHVVR

Ob Svetovnem tednu ozaveščanja o protimikrobnih zdravilih

MZ - Ljubljana, november 2021

anton.svetlin@gov.si

Vsebina

1. **Uvod** – pobude, indikatorji

1. **Podatki ESVAC (EMA)** - The European Surveillance of Veterinary Antimicrobial Consumption (EMA) - Evropski nadzor nad porabo protimikrobnih zdravil v veterinarski medicini

3. **Cilji EU - za naprej**
  - F2F strategija - SN SKP
  - Spremljanje porabe po živalskih vrstah, Uredba EU 2019/6

Primeri pobud za obvladovanje AMR in zmanjševanje prekomerne uporabe AM pri živalih v EU

- **Prepoved uporabe AB kot dodatka krmi za pospeševanje rasti (2006)**
- **Smernice za preudarno rabo AM v vet. medicini (2015)**
- **EU Akcijska načrta za obvladovanje AMR (2011 in 2017)**
- **Strategije in NAP za obvladovanje AMR**
- **Druge ciljne pobude na nivoju EU, DČ, deležnikov**

Podaja AM: Primarni in sekundarni indikatorji - živali za hrano (mg/PCU)

PRIMARNI indikator:

- **Skupna prodaja veterinarskih AM (mg/PCU)**

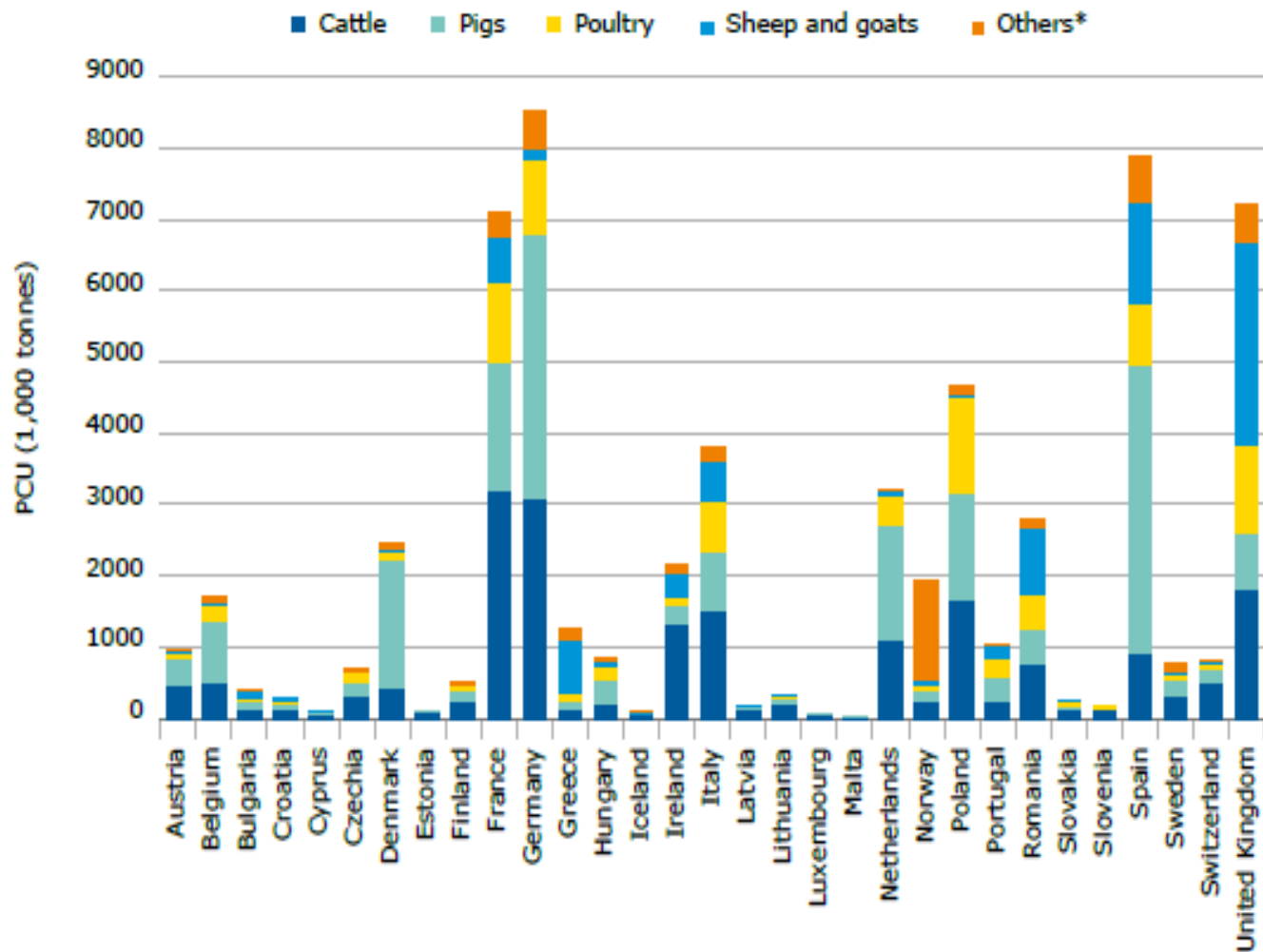
SEKUNDARNI indikatorji:

- **Prodaja cefalosporinov, 3. in 4. gen. (mg/PCU)**
- **Prodaja kinolonov, posebej fluorokinolonov (mg/PCU)**
- **Prodaja polimiksinov (mg/PCU)**

PCU za živali za hrano po državah EU/EGP v 2018 (1 PCU = 1 kg ž.biomase)

Podatki projekta ESVAC, Tenth ESVAC report, EMA 2020

Spremembe v prodaji AM za živali v EU/EGP državah 2011 ⁽²⁵⁾ - 2018 ⁽³¹⁾, v tonah in mg/PCU

Podatki projekta ESVAC, Tenth ESVAC report, EMA 2020

Prodaja AM	2011	2018
Skupna prodaja – v tonah	8.481 (25)	6.500,7 (31)
- za živali za hrano* – v tonah	8.420 (25)	6.431,4 (31)
- v mg/PCU (Total 25)	161,4	105,6 - 34,6 % (No-2,9 - Cy-466,3)
- za hišne živali – v tonah	62 (25)	69,3 (31)

2011: Avstria, Belgija, Bolgarija, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Nemčija, Madžarska, Islandija, Irska, Italija, Latvija, Litva, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugalska, Slovaška, Slovenija, Španija, Š- **dod.države:** vedska, Združeno Kraljestvo (UK)

2018: Hrvaška, Grčija, Luksemburg, Malta, Romunija, Švica

* govedo, prašiči, perutnina, ovce, koze, konji za hrano, ribe, kunci

Spremembe v prodaji AM za živali v Sloveniji - EU/EGP, 2010 - 2020, v tonah in mg/PCU

Podatki projekta ESVAC, EMA, za 2020 predhodni še neobjavljeni podatki

Prodaja AM	Slovenija		EU/EGP	
	2010	2020	2011	2020
Skupna prodaja – v tonah:	9	6,3	8.481 (25)	5.577,8 (31)
- živali za hrano -v tonah	8,5	5,8	8.420 (25)	5.507,4 (31)
<i>v mg/PCU</i>	46,8	<u>33,3</u> -28,8 %	161,4	91,6 -43,3 % (25)
- hišne živali -v tonah	0,5	0,5	61,5 (25)	70,4 (31)

Spremembe v prodaji AM za živali v EU/EGP državah 2011 ⁽²⁵⁾ - 2018 ⁽²⁵⁾, v mg/PCU

Podatki projekta ESVAC, EMA 2020

Prodaja AM ž. za hrano* (v mg/PCU)	EU/EGP		Slovenija	
	2011	2018	2018	2020
• Cef. 3.,4. gen.	0,24	0,18 - 24,4 %	0,2	0,2
• FQ	2,53	2,42 - 4,2 %	2,8	1,0
• Polimiksini	10,98	3,31 - 69,8 %	0,2	0,1

* govedo, prašiči, perutnina, ovce, koze, konji za hrano, ribe, kunci

Slovenija: Sales in mg per PCU 2010 -2020

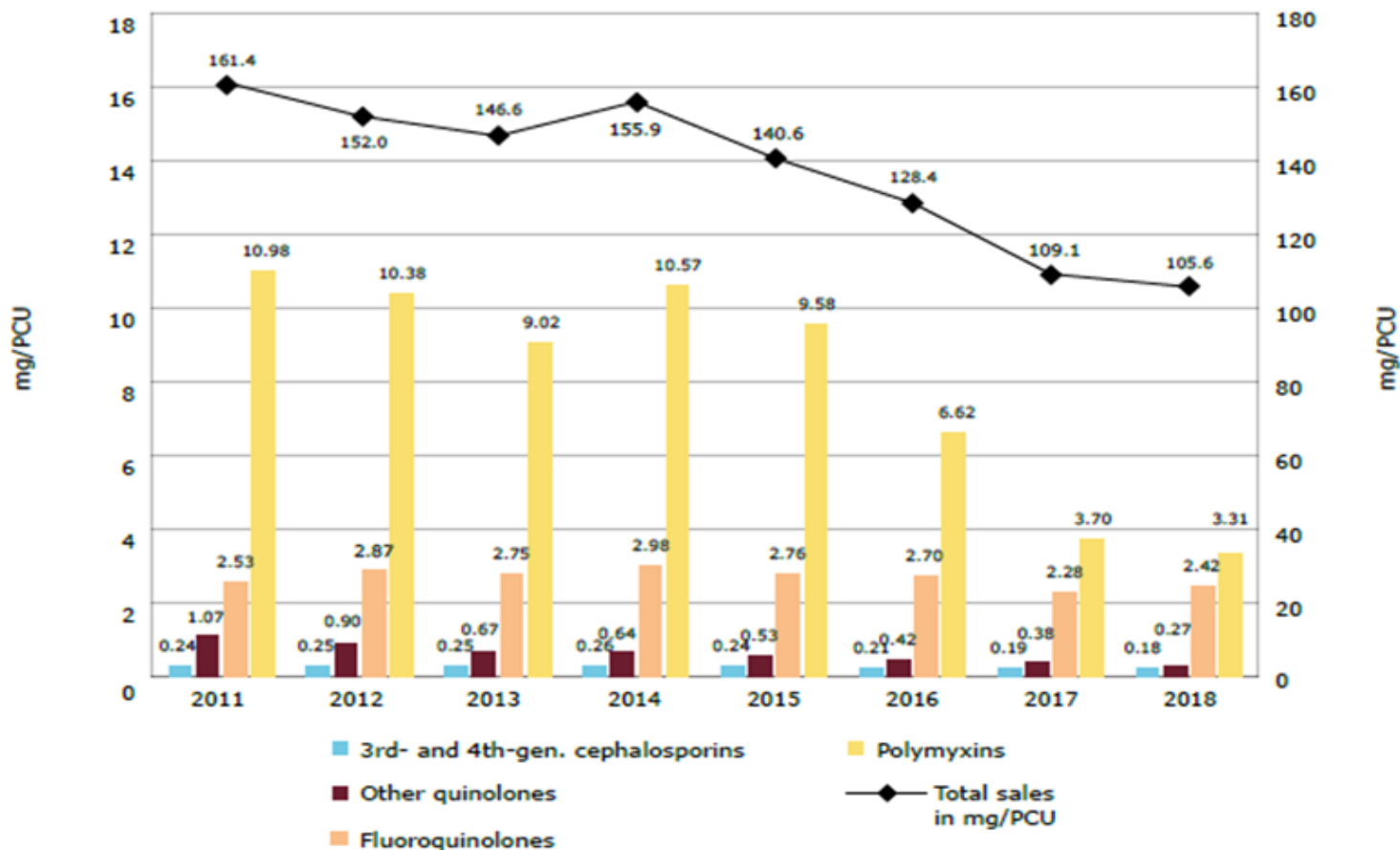
Substance Class L2	Sales in mg per PCU											Difference, 2011-2020
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Penicillins	18,99	16,72	14,66	8,67	15,26	11,62	16,51	22,25	27,61	28,85	15,66	-6,3%
Tetracyclines	6,28	6,36	4,57	3,16	3,32	2,64	2,65	4,32	4,17	5,42	7,59	19,4%
Aminoglycosides	3,80	2,73	2,78	2,32	2,43	2,56	2,34	2,19	2,97	3,59	3,63	32,9%
Sulfonamides	5,94	5,91	5,02	2,88	3,41	2,96	2,91	2,37	2,41	2,45	2,40	-59,3%
Amphenicols	0,82	1,78	1,03	0,66	0,74	0,58	0,74	0,69	0,86	0,94	1,07	-40,1%
Fluoroquinolones	2,55	5,94	4,09	1,76	3,96	3,05	2,92	2,88	2,83	1,81	0,99	-83,4%
Pleuromutilins	0,07	0,32	0,47	0,25	0,12	0,24	0,54	0,30	0,86	0,55	0,67	105,6%
Trimethoprim	0,83	0,83	0,74	0,45	0,61	0,59	0,60	0,64	0,60	0,60	0,60	-28,1%
Macrolides	0,22	2,44	1,14	0,61	1,86	0,92	0,28	0,22	0,26	0,24	0,27	-88,8%
3-4 gen. cephalosporins	0,11	0,09	0,17	0,12	0,14	0,17	0,16	0,16	0,20	0,23	0,22	160,6%
Polymyxins	0,06	0,12	0,09	0,04	0,07	0,10	0,14	0,11	0,21	0,08	0,09	-26,0%
1-2 gen. cephalosporins	0,12	0,15	0,15	0,11	0,12	0,13	0,13	0,09	0,05	0,04	0,05	-69,5%
Others*	0,93	0,48	1,07	0,63	0,60	0,42	0,26	0,23	0,12	0,05	0,02	-95,5%
Lincosamides	5,92	2,03	0,94	0,63	0,65	0,33	0,12	0,11	0,01	0,01	0,02	-99,2%
Other quinolones	0,15	0,08	0,02	0,02	0,003	0,01	0,03			0,0005	0,0003	-99,6%
Total sales in mg/PCU	46,8	46,0	36,9	22,3	33,3	26,3	30,3	36,6	43,2	44,9	33,3	-27,6%

Spremembe v prodaji AM v 25 EU/EGP državah v mg/PCU, 2011-2018

Podatki projekta ESVAC, Tenth ESVAC report, EMA 2020

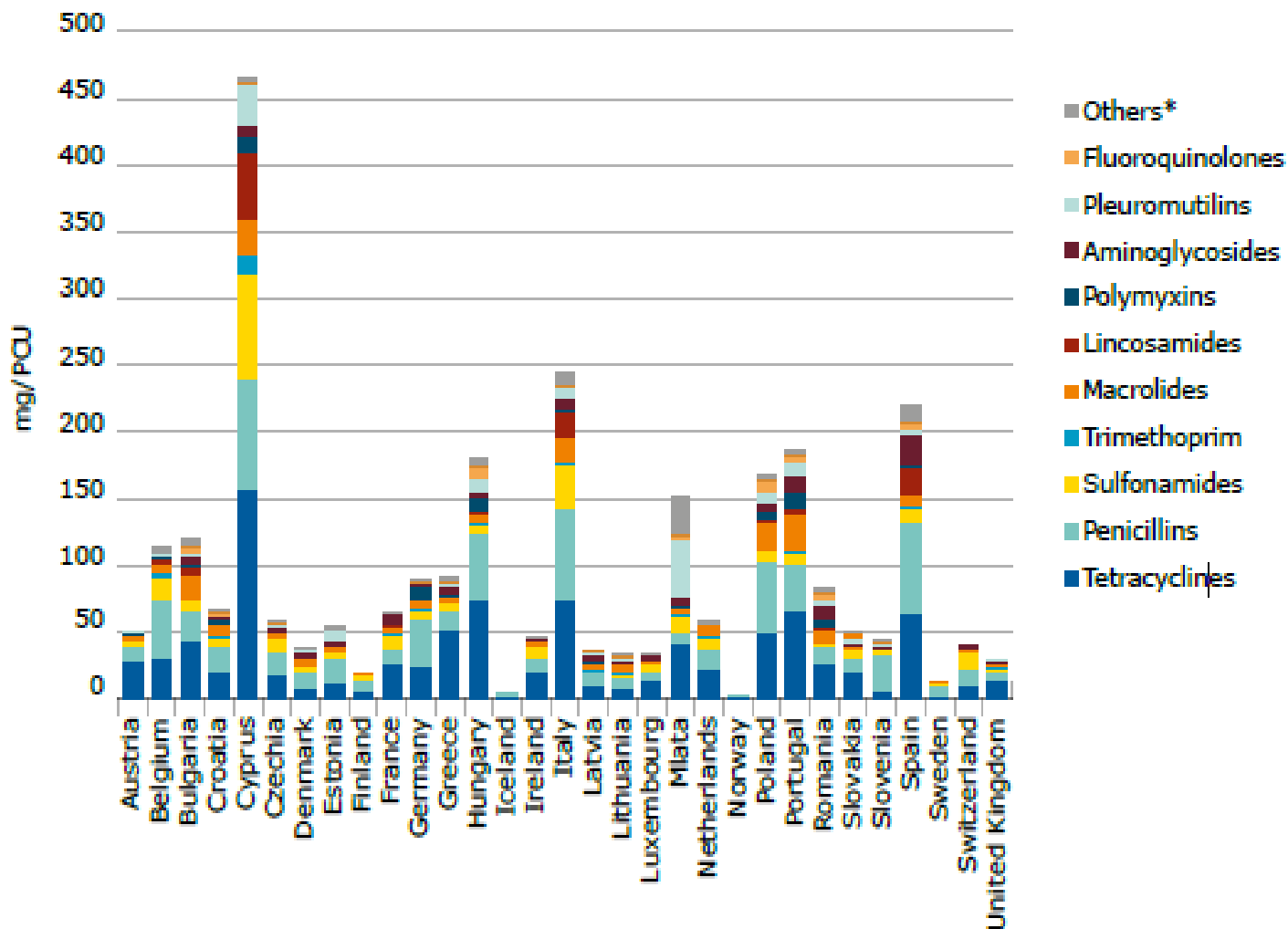
Changes by 25 EU/EEA countries, 2011-2018

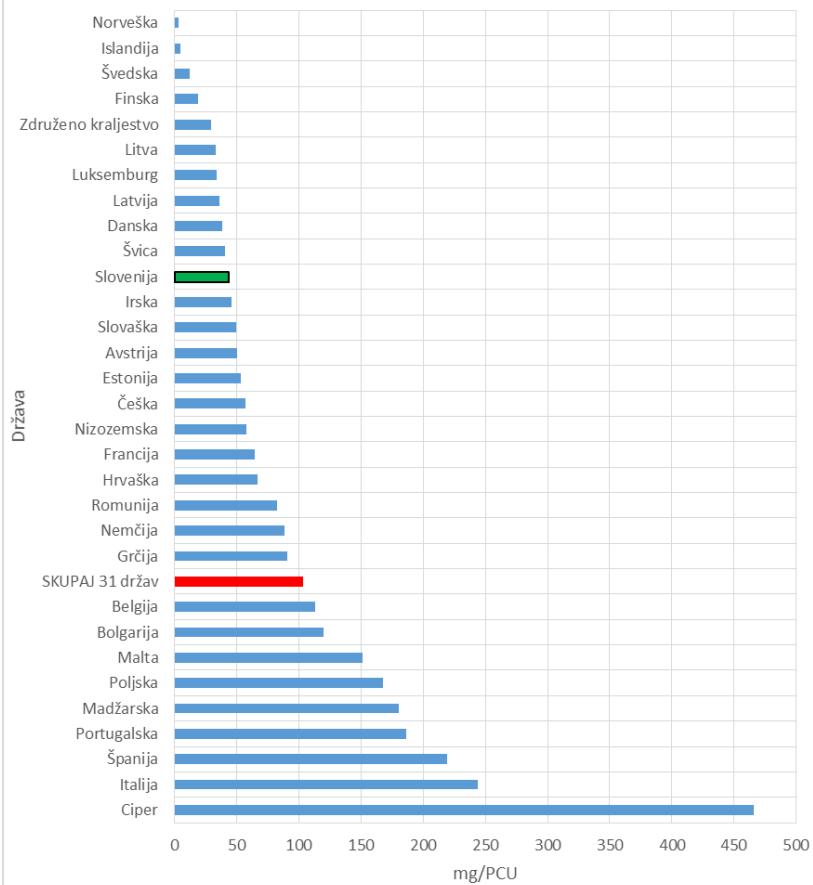
Prodaja AM za živali za hrano v 31 državah EU/EGP v 2018, mg/PCU

Podatki projekta ESVAC, Tenth ESVAC report

Prodaja protimikrobnih zdravil (AB), namenjenih pretežno živalim za proizvodnjo hrane, v mg/PCU po evropskih državah v letu 2018

Prostorska porazdelitev skupne prodaje AM za ž. za hrano v 2018, v 31 državah EU/EGP

Podatki ESVAC, Tenth ESVAC report, EMA 2020

Prostorska porazdelitev prodaje cef. 3.,4.gen. za ž. za hrano v 2018, v 31 državah EU/EGP

Podatki ESVAC, Tenth ESVAC report, EMA 2020

Prostorska porazdelitev prodaje FQ za živali za hrano v 2018, v 31 državah EU/EGP

Podatki ESVAC, Tenth ESVAC report, EMA 2020

Prostorska porazdelitev prodaje polimiksinov za ž. za hrano v 2018, v 31 državah EU/EGP

Podatki ESVAC, Tenth ESVAC report, EMA 2020

Cilji EU: Prodaja AM, za živali za hrano* **2018 - 2030**

Zmanjšanje skupne prodaje AM za - 50% (pri ž.za hrano)

Strategija F2F; SN SKP (→ dorobit ž.; ozavešč., izobr., usposab.)

	2011	2018	
- za živali za hrano EU (v t)	8.420	6.431,4	
v mg/PCU	161,4	105,6	- 34,6 %

105,6 mg/PCU (2018)

- 50 % (2030)

EU AP, F2F, NAP, SN SKP: Ukrepi za zdravje in db počutje živali

Uredba 2019/6 o VMP, Uredba 2019/4 o MF (omejitve in prepovedi uporabe, spremljanje porabe po ž.vrstah...) 28.1.2022

* govedo, prašiči, perutnina, ovce, koze, konji za hrano, ribe, kunci

Spremljanje porabe AM **po živalskih vrstah** od 2024 (DA - Uredba EU 2021/578)

Poročanje na EMA 1. , 2., 3. <u>2024/25/26</u> Podatki 2023/24/25	Poročanje 4. , 5., 6. <u>2027/28/29</u> Podatki 2026/27/28	Poročanje 7. <u>2030</u> Podatki 2029
Govedo (meso/mleko in za zakol do 1 leta st.*	Ž.vrste kot za 2024-2026 in dodatno:	Ž.vrste kot za 2024-2029 in dodatno:
Prašiči -pitovni	Druga perutnina (Race, Gosi)	Psi
Kokoši -nesnice	Ovce,Koze, Ribe*	Mačke
Piščanci -brojlerji	Konji -za živila	Kožuharji (nerci in lisice)
Purani -pitovni	Kunci -za živila	
	Druge ž. pomembne za proiz. živil	

*Hvala Vam za
pozornost*

E-mail: anton.svetlin@gov.si